

Brief van J.J. Cremer aan Jan van Beers¹ d.d. 18 december 1868.

Mijn beste van Beers!

Kerel wat heb ik het land gehad en een schik allebei. Gisteren avond .. Daar kwam uw kistje! Wel verduiveld wat een aardige verrassing. Ik lachte van plezier en kon mijn goeden vrind zoo in 't spiernaakte wit niet genoeg bekijken en .. bewonderen. Jongens wat is dat uitstekend mooi gedaan.² Ofschoon ik op de details voor de gelijkenis een boel heb aan te merken, zoo is het geheel toch van dien gehalte dat zelfs onze meid toen ze binnenkwam dadelijk zei: dat is de menheer die hier laatst is geweest; - en de kinders als uit éene mond: M'nheer van Beers! – nou vent, ik dank je – van harte! Pak-aan nóg een handkneep, nog een wrong! Alleraardigst! Bravo!³

Nee, op den schoorsteen staat ge nu niet, maar op mijn kamer vlak over mij op de kast, en om de drie vier minuten zie ik mijn vriend; den uitstekenden Vlaamschen zanger; den man wiens dichtertlijke teekenpen zijn weerga niet heeft en aan wien ik mij bepaald verwant gevoel in den geest.

En ik begon deze met te zeggen dat ik erg het land heb gehad. 't Is natuurlijk niet waar wat ik gedroomd heb: - Bij welke gelegenheid weet ik niet maar we zaten aan een avond disch – (ik dacht aan Schiedam) tegen over elkaar, en toen zei ik iets van, beroerd dat ze jouw talent zoo ondankbaar te Am. en Leiden enz.,,?? hebben beloond⁴. Jij antwoordde niet maar ik zag in eens tranen in je oogen. Dat deé me zo vervoerd leed dat ... (ik werd wakker; - Dit is geen fiksie hoor. 'T is krek zoo gedroom, maar – ik weet beter dat jij niet zoo mal zoudt wezen om het je aan te trekken. Maar ik – die het je zoo heb aangeraden- ja ik heb er een drommelsche spijt van. – Ik vreesde wel dat 't mis was geweest omdat ik niets hoorde; maar juist ook gister avond – even na 't ontvangen van uw kistje kwam vriend v.d. Berg⁵ (schilder) die gehoord had dat men te Leiden zoo lam was geweest om u te vergeten.

“Ha vergeten eer ik dood ben, God laat mij” Halt! – Ik zou vervolgen: laat mij nu zorgen dat ze mij niet meer vergeten. Van d B. getuigde ook dat ieder een die u gehoord had verrukt was geweest. T is vertrap als ik 't in uwe plaats dezen winter nog niet eens in Amst: probeerde, ik heb er gister avond al dadelijk aan een vriend van invloed over geschreven, maar – ik helaas, ik kan en mag in dezen uw raad man niet meer zijn. Slechts gunde ik u zoo gaarne den lauwer die u toekomt en aan een vergeetachtig publiek u te genieten.

¹ Jan Van Beers (Antwerpen, 22 februari 1821 - Antwerpen, 14 november 1888) was een Vlaams dichter.

² Cremer ontving de hiernaast afgebeelde buste van Jan van Beers.

³ De later bijgeschreven tekst staat onderaan de brief.

⁴ Volgens de kranten waren de voordrachten in 1868 en 1869 van Van Beers een succes in Utrecht, Breda, Goes, en Zierikzee. Voor zover bekend heeft hij niet voorgedragen in Amsterdam, Leiden en Dordrecht.

⁵ Simon van den Berg, kunstschilder, 1812-1891.

Neen, lust en tijd hebt ge zeker niet om mij nog eens te melden hoe 't u verder gegaan is (want, meer dan vdB. mij zeide weet ik niet.) Hadt ge te Utrecht wat meer plezier? Waarachtig die zotte tranen die ik van nacht heb gezien doen mij denken of een voorstelling hebben dat men u overal even beroerd heeft behandeld. Was Pleijte⁶ nog al hartelijk, en enz...

Maar als 't u verdriet doet, schrijf er dan geen woord van. Gij hebt satisfactie genoeg, die u hoorden zijn opgetogen en – hoe pedant het klinkt zegt waarlijk veel: ik vind het mooi. – lach me nu maar uit. Flink zoo. En toch ja, ik blijf er bij; maar ik zou die pedanterie mondeling moeten toelichten.

Aan van Lee⁷ heb ik geschreven dat ik misschien wel eens tegen April zou kunnen komen. We zullen zien. Uit Gent ontving ik mijn benoeming tot briefwisselend lid van de M: v L. en Gen De Taal is gansch het volk⁸. Dat vond ik aardig en heb geschreven het gaarne aantemen indien ik maar geen brieven behoeft te schrijven. – nou mijn vriend, ik zie genoeg dat je ons niet vergeet.

Nu wij doen 't ook niet. Dat weet je. Kan ik je ooit niet iets van dienst zijn. – present! Verwensch ons publiek niet. Ge zult de luiaard wel uitlokken, ik blijf er bij. Dag vriend groet je lieve vrouw en de jongelui die me nu van aangezicht kennen. Een handdruk.

Uw: J.J. Cremer

18 dec 68.

** Op de eerste pagina toegevoegd:*

Veel liefs van mijn vrouw en dochttertjes. VdBerg liet u mede bij gelegenheid groeten. Hij die zelden prijst vond uw buste zeer mooi gemaakt. Knap! handig. artistiek. Nogmaals vele malen dank.

Leef gelukkig, en zwijg niet al te lang.

⁶ Mogelijk betreft dit D.C. Pleijte.

⁷ Maurits Hendrik van Lee (1832-1907). Cremer zou enkele jaren later in België lezen. Zie brieven www.jacobcremer.nl oeuvre/brieven.

⁸ In 1836 opgericht genootschap 'De tael is gansch het Volk'. Het genootschap gaf een belangrijke impuls aan de Vlaamse Beweging.

Brief in bezit van het Letterenhuis te Antwerpen.

32025/6
 Het reep
 Van mijn vrouw
 en dochter.
 Voor het
 te maken bij gelij-
 keid gonen. My
 die balden prigt
 vand uw beite
 zeer mooi ge-
 maakt. Kneep!
 Fransj. artistiek.
 Nogmaals
 Gede maels
 Dank.
 Leef gelukkig.
 In mijn niet
 al te lang.

Mijn beste Van Beers!

Kerel wat heb ik het land gelid
 en een schik allebei. Gisteren
 avond... Daar kwam uw kerel!
 Met verduveld wat een aardige
 verrassing. Ik laatste van plezier
 en van mijn gueden vriend zoo
 in tospier naakte mit niet genog
 bekyken en... bewonderen. Jongens
 wat is dat uitstekend mooi gedaan.
 Ophevoon ik op de de kaart ^{vande getykenit} een buc
 heb aan te merken, zoo is het gehue
 toot van die gehalte dat reep
 onze meid toen te binnen kwam
 dadelyk lei: dat is de menker
 die hier laatst is geweest; - en
 de kinderen als uit eenne mond:
 Minker van Beers! - Trou vent,
 ik dankje - van harte! Pak-aan
 nog een handkneep, nog een
 stroom! Alleravondij! Bravo!

Maar, op den schoorsteen staat ge
me niet, maar op mijn Kamer
vlak over mij op de Kerk, - en om
de drie vier minuten zie ik
mijn vriend; den uitstekenden
Hollandschen Zanger; den man ^{men}
duistwylige teekeningen zijn meerga
niet heeft en aan wie ik mij te
paard verwant gevoel in den feest.

En ik begon den niet te zeggen dat
ik erg het land heb gehad. 't is
natuurlijk niet waar wat ik gedroomd
heb: - Bij welke gelegenheid meek
ik niet maar me zaten aan een
avond des 13 - (ik dookl. aan Schie-
dam) tegen over elkaar, en toen
zei ik iets van, heruend dat de
jouw talent. Zou ondenkbaar te
Am. en Leiden erg...?? hebben
beloofd. Jij antwoordde niet
maar ik zag in eens tranen in
je oogen. Dat deed me Zoo ver-
voerd leed dat... / - ik meed
trakter. - Dit is geen fiksie
hoor. 't is krek zo gedroomd,
maar - ik meek betw dat jij niet zoo

mal zoude meen om het je aan te
trekken. Maar ik - die het je zoo
hele aangevallen - ja ik heb er een
drammatische sprijt van. - Ik zweerde
wel dat 't mis was geweest omdat
ik niets hoorde; maar juist ook
gister avond - even na 't ontvan-
gen van Mr. Korte kwam vriend v. d.
Berg. (schilder) die gehoord had dat
men te Leiden zoo lam was geweest
om te te vergeten.

- "Ja Vergeten eer ik dood ben. God
laat mij" Halt! - Ik
zou vervolgen: Laat mij nu zeggen
dat de mij niet meer vergeten.

Van v. B. getuigde ook dat iedereen
die u gehoord had verruht
was geweest. 't is verstraft als
ik in uwe plaats denken wint
nog niet eens in Kunst: probeerde,
ik heb er gister avond al dadelyk
aan een vriend van invloed over
gebeuren, maar - ik heloos!
ik kan en mag in dezen uw raad
niet meer zijn. Slechts gunde
ik u zoo gaarne den laureat die
u toekondt en aan een verget-
achtig publiek te genieten.

68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Handwritten header text, possibly a name or address, written in reverse.

Neen, hark en tyd hebt ge zeker
niet om my nog eens te melden
hoe ik u verdoegegaan is (want
meer dan v. d. B. my zeide meet ik
niet.) Hadt ge te Utrecht wat meer
pleisier? Waarachtig die zotte tranen
die ik van nacht heb gezien doen
my denken ^{of een voorbeeld hebben} dat men u overal even
bevaerd heeft behandeld. Was Pleijte
nog al hartelyk, enj enj. --

Maar als ik u verdriet doet, schryf
er dan geen woord van. Gij hebt
satisfactie genoeg, die u hoorders zijn
opgetogen en - hoe pedant het klinkt
heeft waarlyk veel: ik vind het
mooi. - Lach me nu maar uit.
Denk zoo. En toeb ja, ik blyf
er bij; maar - ik rou die pedanterie
mondeling moeten loochten.

Jan van Lee heb ik gezien dat
ik misschien met eens tegen April
van Keulen komen. Me welken Win.
Zet Gant ontving ik mijn benae-
my tot briswylend lid van des
St. v L. en Jor. De taal is gans het
volk. Dat vond ik aardig en heb
gehooren het gaarne aantemen
indien ik maar geen wienem behaef
te schrijven. - Jou mijn vriend, ik
zie genoeg dat je ons niet vergeet.